

Nu a la platja. Canes, 6 de juliol de 1933.

ARXIU

A l'esquerra, Retrat de Max Jacob, 1907. Dalt, Retrat de Don José, 1899.

ARXIU

Exposició de la col·lecció Picasso de Peter Ludwig

Un viatge al·lucinant

El Museu Picasso de Barcelona exposa fins al 31 de gener la Col·lecció Picasso de l'alemany Peter Ludwig. Es tracta d'un dels conjunts picassians de propietat privada més importants. Reuneix prop de 180 peces de l'artista.

Per primera vegada s'apleguen a Barcelona dos noms de fama mundial: Pablo Picasso i Peter Ludwig. L'artista i el col·leccionista lligats per una passió comuna: l'art.

Per primera vegada, també, i fins al 31 de gener, un públic ampli pot contemplar globalment una col·lecció única aplegada al llarg dels anys pel matrimoni Ludwig amb cura i intel·ligència. Es tracta d'un esdeveniment del màxim interès tant per a investigar Picasso com per al visitant que té l'oportunitat de descobrir obres inèdites o gens conegudes del catàleg de Picasso.

L'exposició ofereix al llarg del recorregut un viatge fascinant per la increïble i extensíssima aportació de Pablo Picasso. Un total de 180 peces de pintura, dibuix, col·latge, escultura, obra gràfica i ceràmica constitueixen el conjunt d'aquesta col·lecció privada que vol mostrar com es formà la grandesa i la poderosa personalitat de l'artista. Ofereix, així, un panorama de totes les èpoques, de tots els temes que va tractar, de la diversitat

de tècniques que va emprar i de les seves innovacions.

Més de 70 anys de creació ininterrompuda apareixen en aquesta exposició, documentats any per any, amb una representació significativa de totes les etapes importants. Aquest trajecte cronològic clou en un esplèndid conjunt format per tretze obres del 1972, que constitueixen un dels centres de gravetat de la Col·lecció Ludwig.

En definitiva, cal dir que, tant per la seva amplitud com per la seva concordança selectiva, la Col·lecció Ludwig ofereix un recorregut per l'obra de Picasso força més complet que no la major part dels grans museus. Es caracteritza per l'agrupament de nombroses pintures i dibuixos particularment indispensables per a comprendre els canvis més importants en la labor de l'artista, igual com per la inclusió dels principals períodes de la seva trajectòria creativa.

La visita a l'exposició ens descobreix un Picasso que es mou lliurement i ferocement per la història de l'art i del seu

propi art. I, sobretot, hi percebem com Picasso utilitza tota la saviesa que ha acumulat amb la fúria i la urgència que li imposa saber que el temps s'esgota, i que vida i art s'acaben per a ell. I així, al llarg de 180 peces exposades, Picasso s'aboca a la vida i a l'art, a l'amor i a l'eroticisme plàstic.

UN VIATGE AL·LUCINANT

La col·lecció comença amb un magnífic retrat de José Ruiz Blasco, pare de Pablo Picasso, pintat a Barcelona en 1899. Resulta prou simbòlic el fet que, cronològicament, la peça de Picasso que obre la Col·lecció de Peter i d'Irene Ludwig sigui un retrat del pare de l'artista.

Una possible interpretació seria el reconeixement tàcit del professor Ludwig i de la seva esposa a la influència decisiva de la figura paterna en la carrera artística de Pablo Picasso. De fet, la carrera brillant i prolífica que va emprendre Pablo Ruiz Picasso des de la infantesa, segurament que hauria tingut un caire molt di-

A l'esquerra, *Plarera ovalada amb una dona asseguda*, 1947
Dalt, *Pitxer amb dues màscares*, 1953.

El Parc Vert-Galant, 1944.

ARXIU

ferent sense la presència tutelar de don José. Aquesta atenció constant del pare transcendeix la mera funció tutelar i esdevé presència contínua en l'obra primerenca de l'artista.

La col·lecció prossegueix cronològicament. Passa per les seves primeres experiències parisenques, que proporcionen una bona idea de l'evolució del dibuix de Picasso entre les acaballes del seu primer sojorn a Barcelona i la seva estada a París, a la primavera del 1901. Pastels i olis de traç deseixit, grans pinzellades, rapidesa d'execució i vivesa expressiva com en *El Cafè a Montmartre*, demostren un estil viu i ric de color. Amb aquesta obra que descriu una escena pròpiament parisenca, una venedora de flors amb una nena davant una taula i, unes passes més enllà, una altra dona amb un marrec en braços demanant caritat. Aquest és un dels exemples d'aquesta mirada sentimental que l'artista fixa en nens, mendicants i desafortunats. Un tema que obsedeix Picasso i que culminarà en l'època blava barcelonina.

Aquest món de misèria i d'angoixa començarà a alleugerir-se devers el 1904, quan teles i papers s'omplen d'arlequins, personatges circencs, saltimbanquis, gent marginada però acompanyada, parelles jugant amb els fills i famílies.

El rosa s'instal·la en la seva obra, i Fernande Olivier en la seva vida. Un període dolç, en el qual Picasso dibuixa, retrata i esculpeix Fernande, com farà amb les successives dones que va estimar.

A Gósol, en 1906, Fernande serà testimoni del canvi rotund que l'artista aplica a la seva pintura. Un canvi d'orientació que anirà cap al primitivisme, protagonista del *Retrat de Max Jacob*, de la primavera del 1907, en què el rostre queda pràcticament reduït a la seva màscara, igual que l'extraordinària aiguada *Dona nua dreta*, que revela tota la violència de la fase final de les *Demoiselles d'Avignon*, a la primavera de l'estiu del 1907, i que desembocarà més tard en la gran revelació cubista.

Per Peter Ludwig, el cubisme, que anul·lava tots els conceptes d'ordre que havien regit durant segles l'art europeu, fou una premonició del que passaria uns anys més tard en la realitat europea amb la Primera Guerra Mundial. El mateix caràcter simptomàtic que veu en l'art soviètic dels anys 60 que, segons ell, reflectia ja el moviment social que havia de conduir a la *perestroika*.

Segons Pierre Daix, ens trobem en el període del cubisme heroic, en el qual Picasso s'aventura força més enllà que Braque explorant una abstracció prou més radical que la del Kandinski del mateix moment. *Got i tassa* i *Tap, flascó, ampolla i got* mostren el terreny de la natura morta i l'equilibri clàssic dins l'abstracció lluminosa a la qual Picasso s'havia abocat durant la primavera del 1911. És el moment en què Picasso i Braque intueixen noves possibilitats en els *papiers collés*.

Au Bon Marché n'és un exemple, a través del qual Picasso mostra aquella riquesa creativa que havia aportat l'espai cubista i al qual havia de tornar una vegada i altra.

La Col·lecció també destaca els magnífics dibuixos del període clàssic dels anys 20. Durant aquesta època retrata Olga, la seva primera esposa. Pinta *Arle-*

quí amb els braços creuats i altres teles que donen pas al surrealisme i a l'aparició de la jove Marie Thérèse Walter en la seva vida i en la seva obra a principi dels anys 30.

L'esclat de la guerra civil espanyola, primer, i de la guerra a Europa, després, tornen a omplir les teles picassianes de violència. Retrats de Dora Maar i *Dona amb carxofa* pertanyen a aquests anys.

Durant la dècada dels 50, Picasso prossegueix la seva activitat escultòrica amb els seus "assemblages", *Dona amb cotxet de nen*, resultat de la conjunció d'objectes trobats, xapa, llautó i ceràmica. Aquest material atrau l'artista, que es diverteix emmotllant l'argila o aprofitant formes ja establertes.

Aquesta també és per a Picasso l'època d'enfrontament amb els grans mestres que l'han precedit, dels quals pren les formes per mesurar-s'hi o per donar-los una nova dimensió. Velázquez, David, Ingres, Manet...

El Picasso de Jacqueline Roque, sobretot a partir dels anys 70, és el més ben representat en la col·lecció, amb molt bones peces. Mosqueters i matadors, el pintor i el seu model, l'home, generalment vell, contemplant la dona mentre dorm o en postures sexualment provocatives, colors violents, traces grosses que poden contrastar molt bé amb delicades línies fines; parelles fent l'amor amb fúria, desencaixats, com qui esgota la darrera oportunitat. És un Picasso que també esgota la seva darrera oportunitat, aterrit per la mort, però sense perdre la ironia.

Maite Ferrando